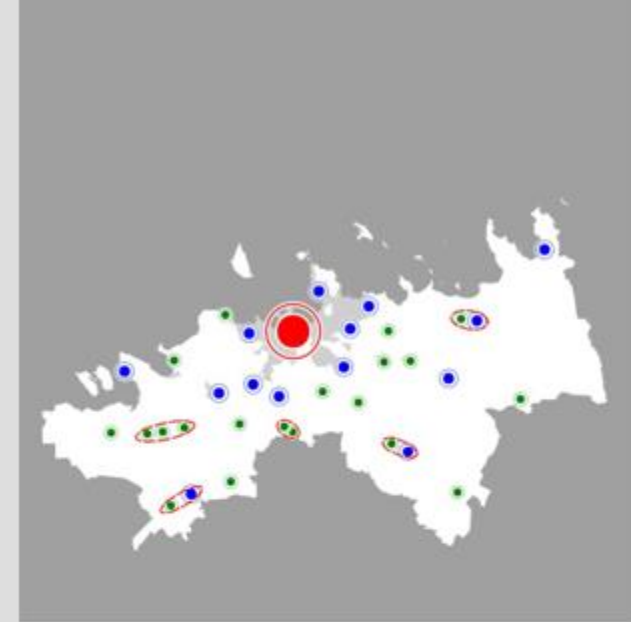

Harjumaa Omavalitsuste Liit ning liidu tegemistest 2019. aastal ja maakonna arengustrateegiast 2035+

HARJUMAA HARIDUSE INFOPÄEV

09.04.2019 KOSE KULTUURIKESKUS

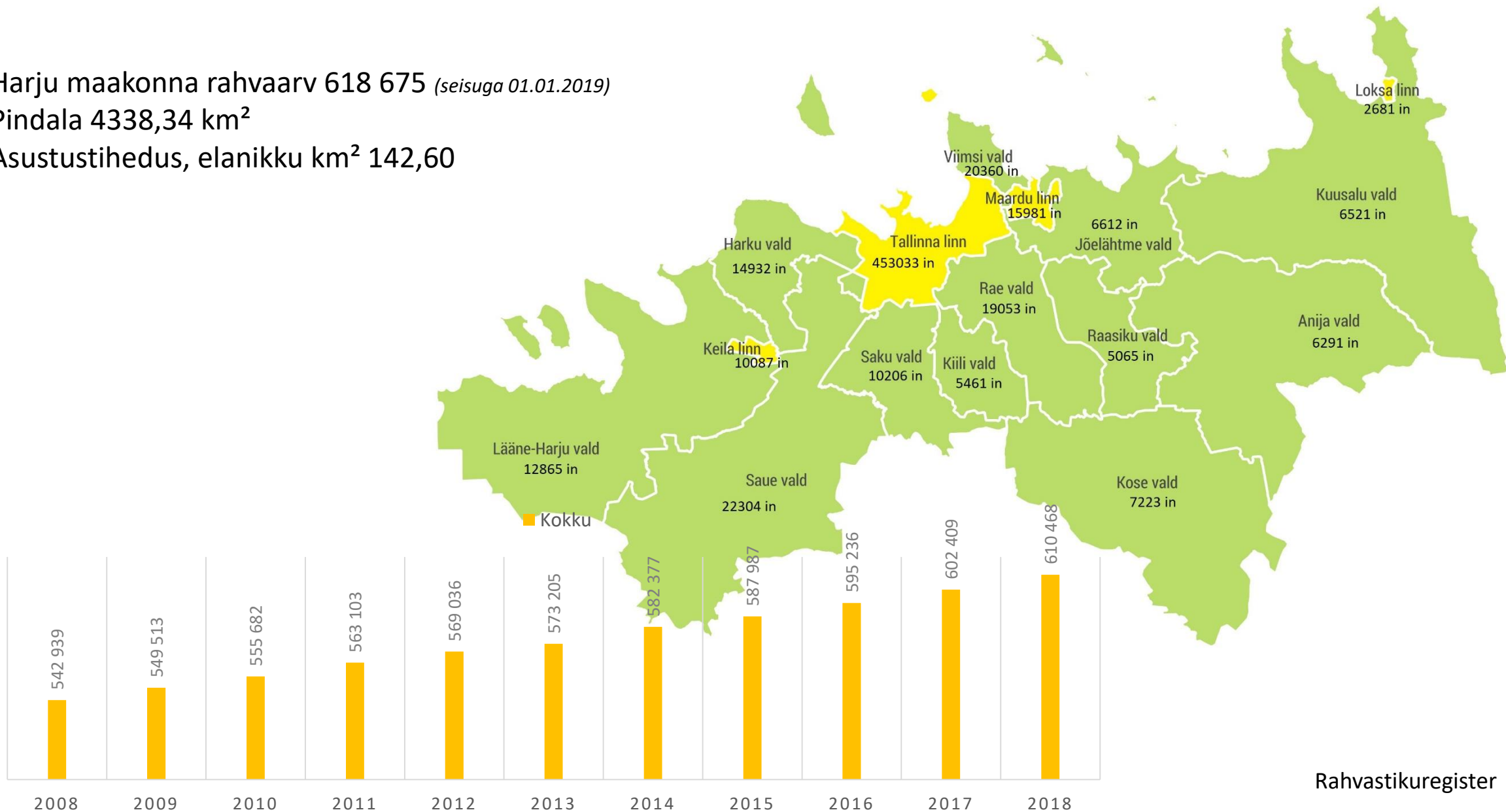
JOEL JESSE

Harju maakonna rahvaarv 618 675 (seisuga 01.01.2019)

Pindala 4338,34 km²

Asustustihedus, elanikku km² 142,60

Harjumaa Omavalitsuste Liit on Harju maakonna valdade ja linnade vabatahtlik ühendus, maakondlik kohaliku omavalitsuse üksuste liit, mis on asutatud 1. aprillil 1992. Harjumaa Omavalitsuste Liitu kuuluvad kõik Harju maakonna 16 omavalitsust. Peamiselt on HOL vajalik selleks, et toimiks omavalitsuste vaheline koostöö ja koostegevuse areng ning olla eestvedajaks kohustuslike koostöövaldkondade korraldamisel, maakonna arengukavandamisel ja pikaajalisel strateegilisel planeerimisel regioonis.

Lähtuvalt Harju maakonna kohalike omavalitsuste volikogude otsustest, Harjumaa Omavalitsuste Liidu 27.09.2017 volikogu otsusest nr 11 ja põhikirja §-st 4, võttis Harjumaa Omavalitsuste Liit peale Harju Maavalituse sulgemist maakonna omavalitsustele ühiseks täitmiseks antud ülesanded enda vastutusalasse alates 1. jaanuarist 2018. Tulenevalt sellest on Harjumaa Omavalitsuste Liidu koosseis suurenenud 6 ametikoha võrra.

Eelarve tulud (2019)	1 345 tuh €
Koosseis (2019)	12 töötajat – arengunõunik, väliskoostöö nõunik, haridusnõunik, kultuurinõunik, siseturvalisuse nõunik, rahvatervise nõunik, jurist, juhiabi-haldusnõunik, KOP peaspetsialist, raamatupidaja, tegevdirektor ja andmekaitse nõunik (<i>alates 25.02.2019</i>).
Komisjonid	arengukomisjon, haridus- ja kultuurikomisjon, maakonna liikluskomisjon, maakonna turvalisusnõukogu, maakonna tervisenõukogu, revisjonikomisjon, KOP hindamiskomisjon jne.
Juhatus	5 liikmeline – esimees Andre Sepp ning juhatuse liikmed Mihhail Kõlvart, Mart Võrklaev, Helle Lootsmann ja Andres Laisk.
Volikogu	32 liikmeline (igast omavalitusest 2 esindajat, üks volikogus ja teine vallavalitsusest)

Omavalitsuste liidu tegemised ja väljakutsed 2019. aastal

- Harju maakonna arengustrateegia 2035+ jõustumine, maakonna tegevuskava koostamine ja selle elluviimiseks vahendite saamine.
- Tallinna ja Harjumaa kergrööbastranspordi teostatavus- ja tasuvusanalüüsi koostamine Euroopa Liidu Läänemere programmi välisprojekti "SUMBA – jätkusuutlik linnaliikuvus ja pendelränne Läänemere linnades," raames.
- Eesti regionaaltasandi arengu analüüsi koostamine, mida kaasrahastatakse Rahandusministeeriumi kohaliku ja regionaalse arendusvõimekuse meetmest.
- Harju maakonna osalemine juubeli laulu- ja tantsupeol „Minu Arm“ ja sellega seonduv tuletulemine ning eelproovide koordineerimine
- Kogukondliku turvalisuse programmi ja kohaliku omaalgatuse programmi rakendamine (KOP) maakonnas.
- Eesti Vabariigi 101. aastapäeva vastuvõtu korraldamine Arvo Pärdi Keskuses, XXIV Harju maakaitsepäeva korraldamine Aegviidus, Harju maakonna aasta tegijate tunnustamine, XXVI Harjumaa ball korraldamine, maakonna olümpiaadide ja ainesektsioonide töö korraldamine, alusharidus töötajate koolitamine, konkursi „Kaunis kodu“ korraldamine, rahvatervise ja siseturvalisuse alase koostöö koordineerimine ja korraldamine maakonnas, väliskoostöö jne.

Harju maakonna arengustrateegia 2035+ ülesehitus

1. Harju maakonna väljakutsed

- 1.1 Rahvastik ja asustumuster
- 1.2 Avalikud teenused
- 1.3 Tööhõive ja majandus

2. Harju maakonna arengustrateegia 2035+

- 2.1 Strateegia
- 2.2 Tegus rahvas
- 2.3 Kvaliteetne elukeskkond
- 2.4 Tasakaalustatud ruumimuster

3. Strateegia täitmine ja seire

4. Sidusus teiste arengudokumentidega

Lisa 1. Maakonna tegevuskava*

Lisa 2. Kohalike omavalitsuste investeeringute kava*

*Lisade vormid edastatakse omavalitsustele sisustamiseks peale maakonna arengustrateegia dokumendi jõustumist vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37⁴ lõikele 6

Harju maakonna arengustrateegia 2035+

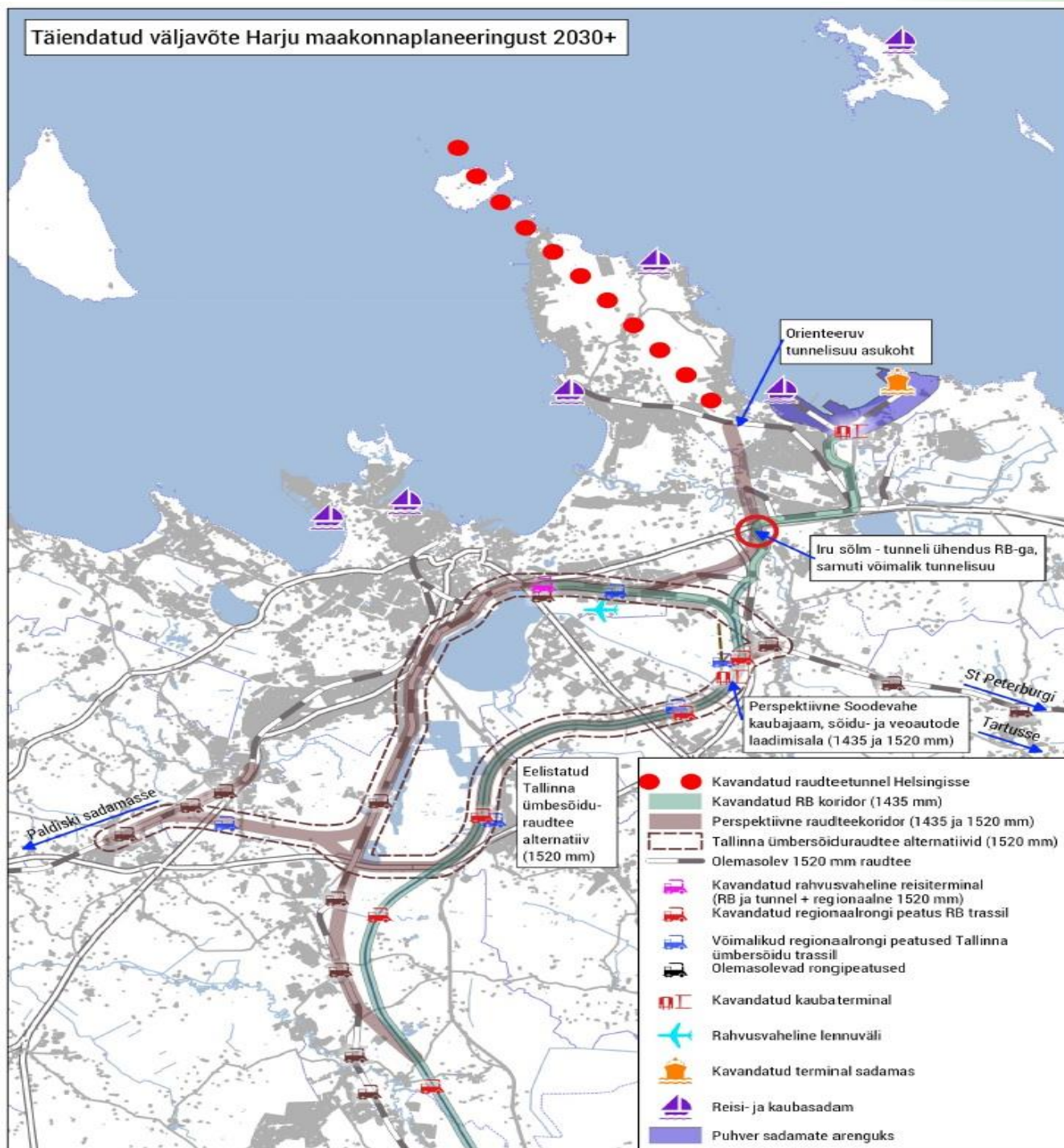
- Strateegia aluseks on piirkonna **pikaajaline visioon ning kolm strateegilist eesmärki.**
- Strateegia rakendamine toimub läbi **kolme tegevussuuna – tegus rahvas, kvaliteetne elukeskkond ja tasakaalustatud ruumimuster.**
- Kõigi suundade raames rakendatavad strateegilised tegevused on jaotatud kolme tasandi vahel: **riiklik, regionaalne ja kohaliku omavalitsuse tasand.**

Harju maakonna arengustrateegia 2035+ visioon

Harju maakond on Põhja-Euroopa targa majanduse süda, siin on suurepärane elukeskkond ning kiired ja mugavad ühendused kogu maailmaga.

Harju maakonnast on kujunenud Põhja-Euroopa tõmbekeskus ning Tallinna ja Helsinki arengupotentsiaal on realiseerunud kaksiklinnana. Piirkonda iseloomustab teadmismahukas majandus, sh tark tootmine ja kõrge lisandväärtusega teenused. Harju maakonna elukeskkond on turvaline ja roheline, kaasaegsed ja kõrgel tasemel teenused on kättesaadavad kõigis piirkondades. Maakonnas on rahulolevad, uuendusmeelsed ja tegusad inimesed ning kodukohta ja kultuuri väärtustav kogukond. Harju maakonnal on kiired, keskkonnasõbralikud ja mugavad ühendused nii teiste riikidega, ülejäänud Eestiga kui ka maakonnasiseselt. Harju maakond on kogu Eesti arenguvedur.

Harjumaal on hea!

Harjumaa olemasolevad ja kavandatud olulisemad infrastruktuuriühendused (maakonnaplaneering 2030+)

Kokkuvõte Harju maakonna ees seisvatest väljakutsetest:

- kohanemine rahvastiku muudatustega, sh vananemisega, ja avalike teenuste korraldamine sellest lähtuvalt
- maakonna sisemiste sotsiaalmajanduslike erisuste vähendamine, mis aitab saavutada regionaalselt tasakaalustatumat arengut ja parandada avalike teenuste osutamist piirkondades.
- haridusinnovatsiooni, teadus- ja arendustegevuse kasv avalikus ja erasektoris, mis aitab kaasa erisuste vähendamisele Läänemere pealinnade piirkondadega, suurendades seeläbi Harjumaad ja kogu Eesti rahvusvahelist konkurentsivõimet
- kiirete ühenduste rajamine ja eri transpordiliikide integreerimine maakonna sisemise tasakaalustatuse ja rahvusvahelise konkurentsivõime parandamiseks (nt Helsinki–Tallinna kaksiklinna potentsiaali arendamine)
- kasvuhoone- ja heitgaaside vähendamine energiamajanduses ja transpordis, mis aitab tagada säästlikku arengut.

Tegevussuund: TEGUS RAHVAS

Eesmärk: Harju maakond on rahvusvaheliselt hinnatud uue majanduse ja innovatsiooni keskus, mille suurim väärtus on siinsed inimesed ja kogukonnad.

Indikaator	Algtase	Soovitud tase 2035
Tervena elatud aastad (maakonna lõikes)	2016. Mehed 57 Naised 59	Mehed 60 Naised 63
Maakonnasiseste sotsiaalmajanduslike erisuste vähenemine (ettevõtlusaktiivsus ja töötasu erinevus kordades kõrgeima ja madalaima näitaja vahel)	2017. Ettevõtlusaktiivsus 3,6 korda Brutotöötasu 1,6 korda	Ettevõtlusaktiivsus 2,0 korda Brutotöötasu 1,2 korda
SKP võrdlus naaberriikide pealinnaregioonidega (SKP erinevus inimese kohta kordades)	2016. Tallinn + Harjumaa 1 Helsinki + Uusimaa 1,3 Stockholmslän 1,6 Riga+Pieriga 0,7	Tallinn + Harjumaa 1 Helsinki + Uusimaa 1,1 Stockholmslän 1,3 Riga+Pieriga 0,7
Talendiindeks (The Global Talent Competitiveness Index)	2018. 22. koht (Soome 8., Rootsi 4.)	Eesti koht TOP 15.

Tegevussuund: TASAKAALUSTATUD RUUMIMUSTER

Eesmärk: Harju maakonnas on kiired ja keskkonnasäästlikud ühendused nii välisriikide ja ülejäänud Eestiga, kui ka maakonna siseselt.

Indikaator	Algtase	Soovitud tase 2035
Taastuenergia osakaal moodustab energia lõpptarbimises (Eurostat)	2016. Eesti 28,8%) (EL keskmine 17%, Soome 38,7%, Rootsi 53,8%, Läti 37,2%)	Eesti 50%
Rohelise linna indeks (The European Green City Index)	2009. Tallinn 23. koht (Stockholm 2., Helsinki 7., Riia 15.)	Tallinna koht TOP 15.
Siseriiklikud ja rahvusvahelised ühendused (sõiduaeg, ühenduste arv)	2018. Tallinn – Tartu 2 h (rong) Tallinn - Narva 2,5 h (rong) Tallinn - Peterburg 6 h (rong) Tallinn-Riia – Tallinn-Helsinki 2h (laev) Tallinna lennujaam 25 regulaarset sihtkohta	Tallinn - Tartu ca 1h Tallinn - Narva ca 1h Tallinn - Peterburg ca 2 h Tallinn-Riia ca 2 h Tallinn Helsinki 0,5 h (tunnel) 50 sihtkohta

Tegevussuund: KVALITEETNE ELUKESKKOND

Eesmärk: Harju maakonnas on Läänemere regiooni parim elukeskkond - turvaline, roheline, kestlik ning kaasaegsete töökohtade ja teenustega.

Indikaator	Algtase	Soovitud tase 2035
OECD parema elu indeks (Life satisfaction index)	2016. Eesti 33.koht (Läti 31., Soome 6., Rootsi 9.)	Eesti koht TOP 15.
QS Ülikoolide indeks	2017. TTÜ 650	TTÜ koht. TOP 300.
Elanike rahulolu kohalike avalike teenustega	Algtase selgub uuringu läbiviimisel (prognoositav läbiviimise aeg 2019)	Olukord võrreldes algtasemega on kriteeriumite lõikes paranenud
Ühistranspordi (ÜT) osakaal töölkäijatest	2012. 22,8%	50%

Strateegia ruumiline joonis

Edasine ajakava

September	Strateegia ja tegevuskava täiendamine vastavalt tagasisidele
27. november – 15. jaanuar 2019	Arengustrateegia heakskiitmine KOV volikogude poolt (<u>seisuga 06.03.2019 on strateegia heaks kiitnud</u> (14 KOVi 16-st) – Anija vald, Harku vald, Jõelähtme vald, Keila linn, Kiili vald, Kuusalu vald, Loksa linn, Lääne-Harju vald, Maardu linn, Raasiku vald, Rae vald, Saku vald, Saue vald ja Tallinna linn)
15. jaanuar 2019	Strateegia vastuvõtmise lõpptähtaeg – <u>strateegia jõustus 21.02.2019</u>
märts – aprill 2019	KOV-d esitavad oma objektid tegevuskavasse (lisa 1 ja lisa 2)

Harju maakonna arengustrateegia 2035+ eelnõu on leitav HOL koduleheküljelt
- <http://hol.ee/harju-maakonna-arengustrateegia-403>

Eesti regionaaltasandi arengu analüüsi koostamine

Kuidas oli ja mis on muutunud?

Enne haldusreformi oli 213 omavalitsust, nüüd 79.

Paljudes maakondades üldjuhul 3-4 omavalitsust, Hiiumaal 1, sama võiksime öelda Saaremaa kohta, kuna ülejäänud kaks omavalitsust on eraldi paiknevad saared.

Enne 2018. aastat oli 15 maavalitsust ja 15 omavalitsuste liitu.

Maavalitsused on tänaseks oma ukсед sulgenud ning seda on teinud ka osad omavalitsuste liidud.

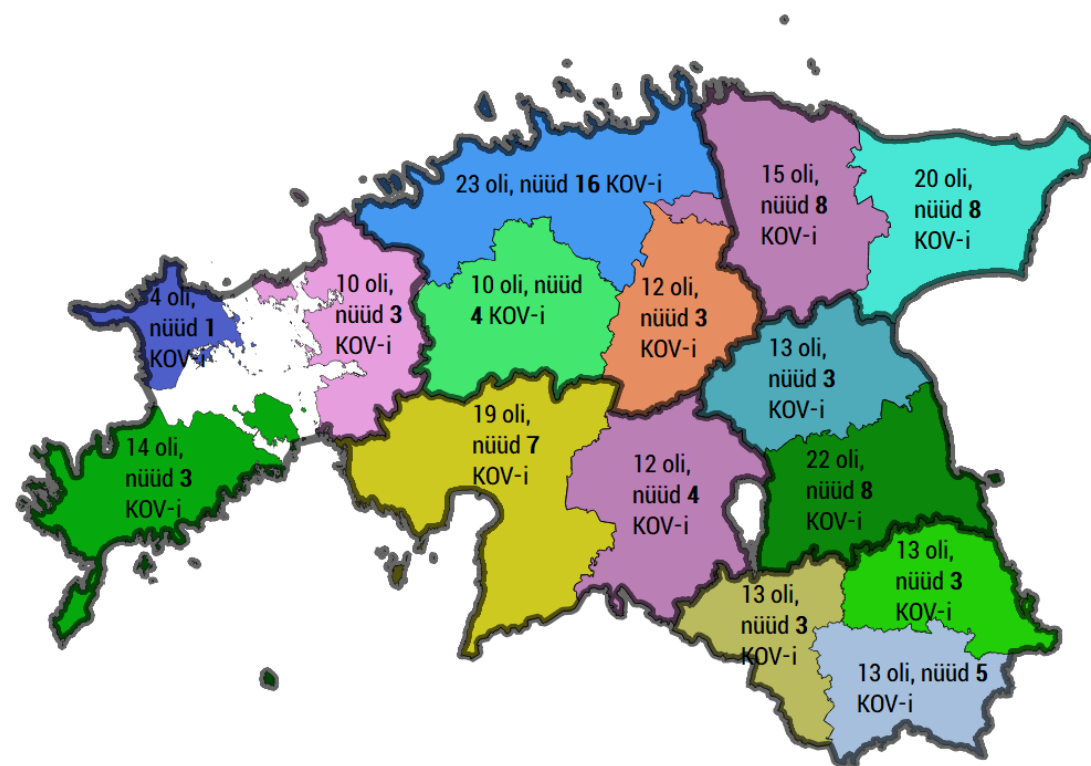
Osades maakondades on liitude asemele moodustatud uued sihtasutused või on ühiseks täitmiseks võetud ülesanded delegeeritud.

Kuidas edasi?

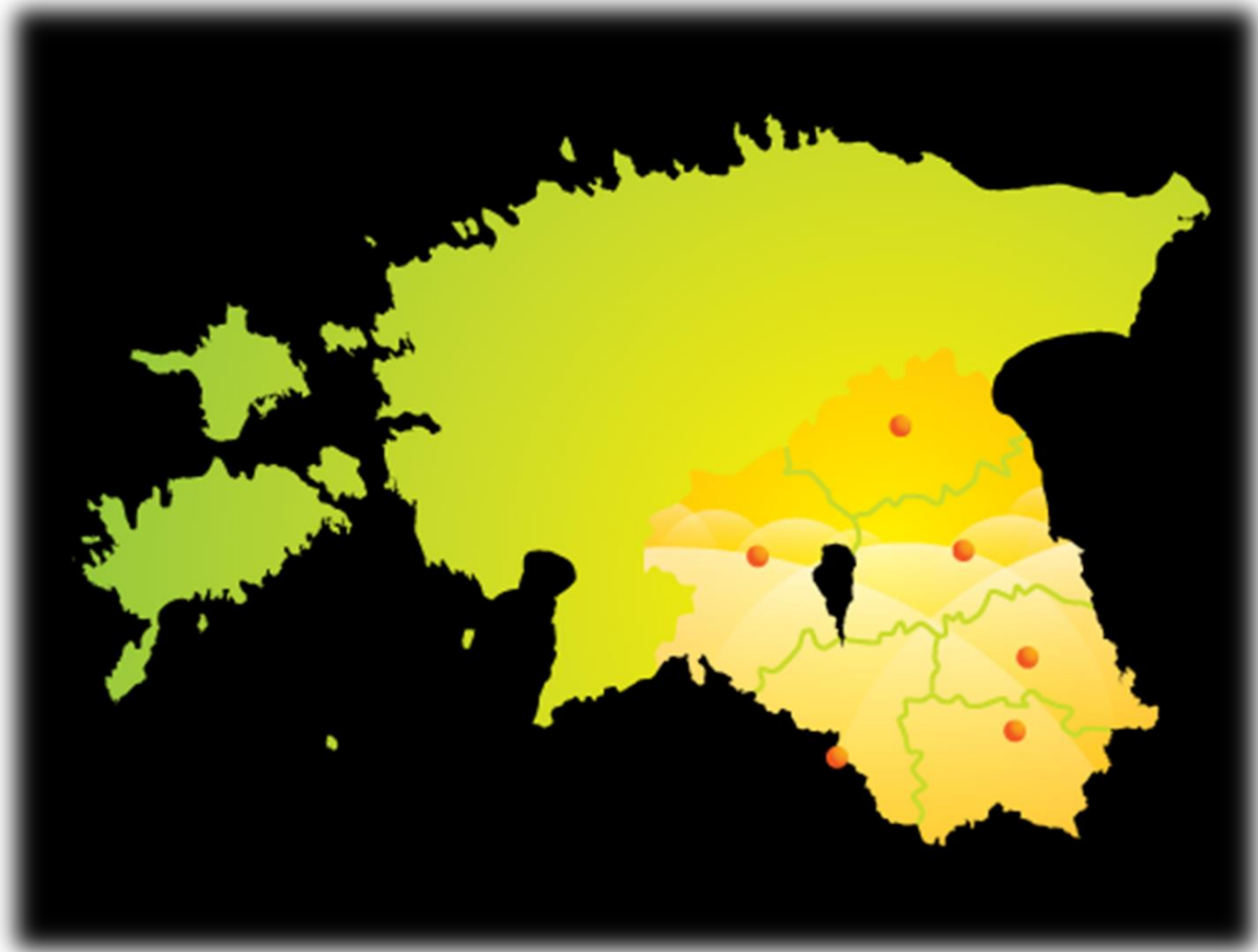
Partnerid: Harju maakond (*peapartner*), Lääne-Viru maakond, Ida-Viru maakond, Jõgeva maakond, Järva maakond, Tartu maakond, Valga maakond ja Võru maakond.

Eelarve: 47 000 € (toetussumma 25 000 €)

Ajaraam: aprill 2019 – märts 2020

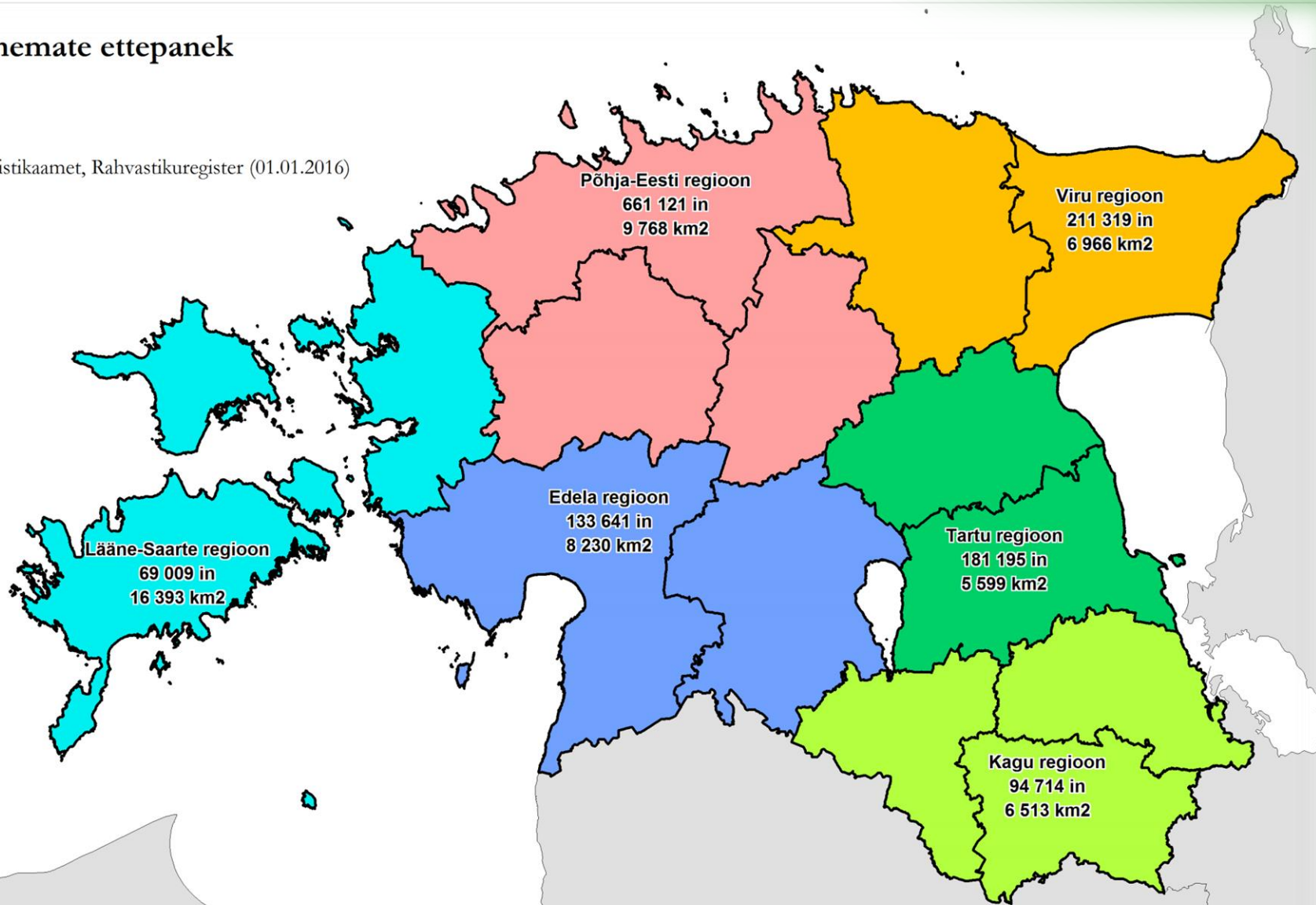

Maakond ei ole regioon

Maavanemate ettepanek

Allikas: Statistikaamet, Rahvastikuregister (01.01.2016)

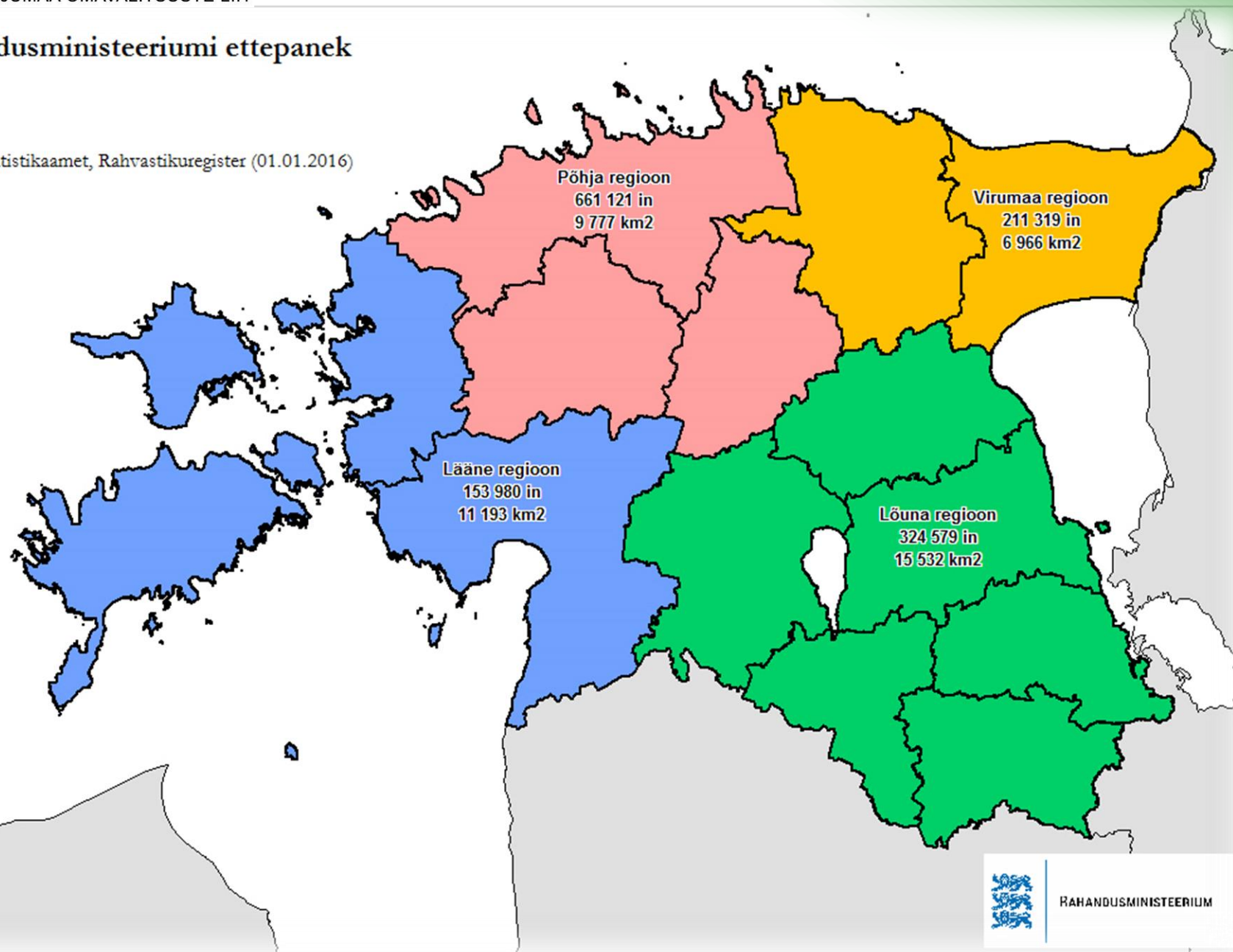
RAHANDUSMINISTEERIUM

HOL

HARJUMAA OMAVALITSUSTE LIIT

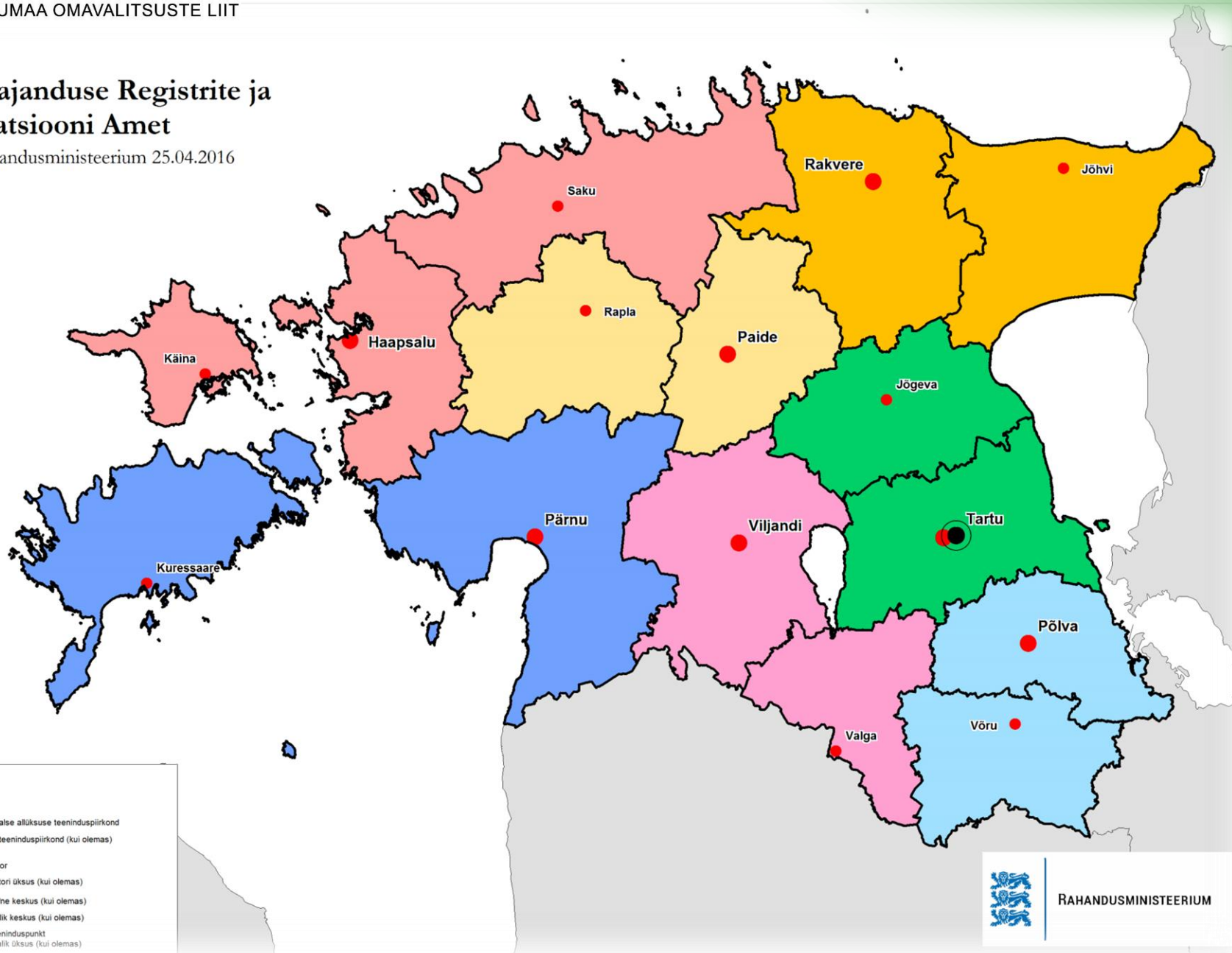
Rahandusministeeriumi ettepanek

Allikas: Statistikaamet, Rahvastikuregister (01.01.2016)

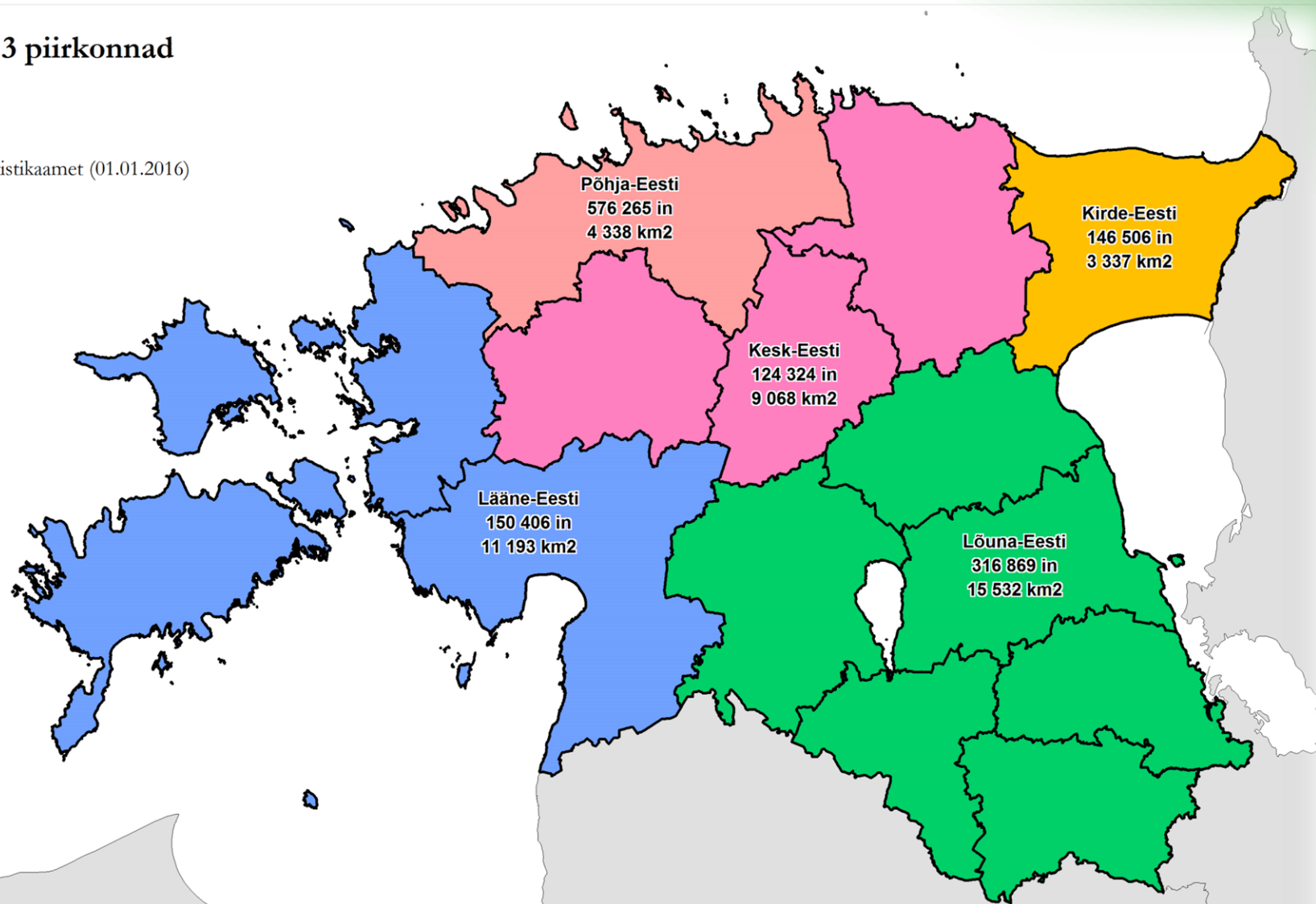
Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet

Allikas: Rahandusministeerium 25.04.2016

NUTS 3 piirkonnad

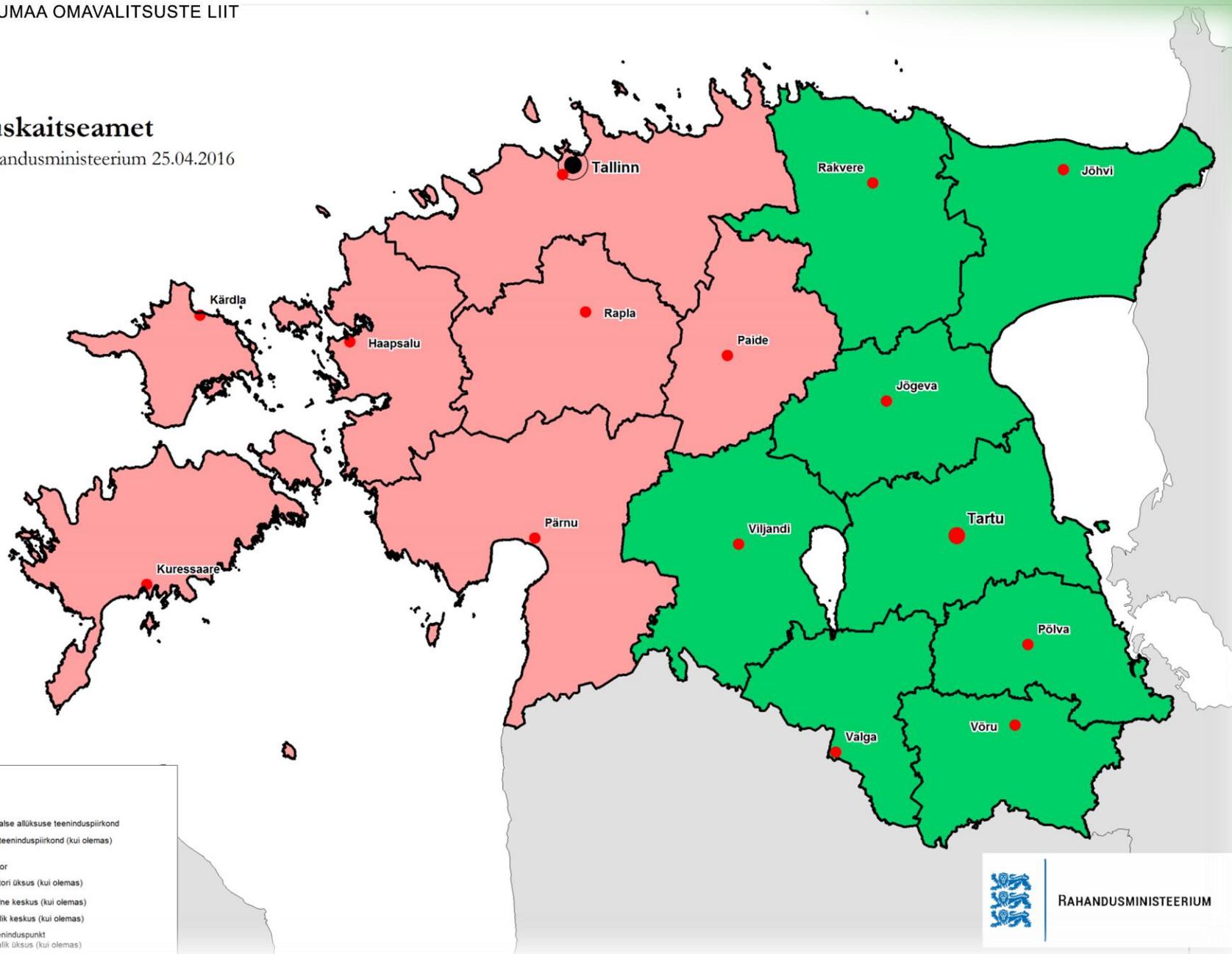
Allikas: Statistikaamet (01.01.2016)

RAHANDUSMINISTEERIUM

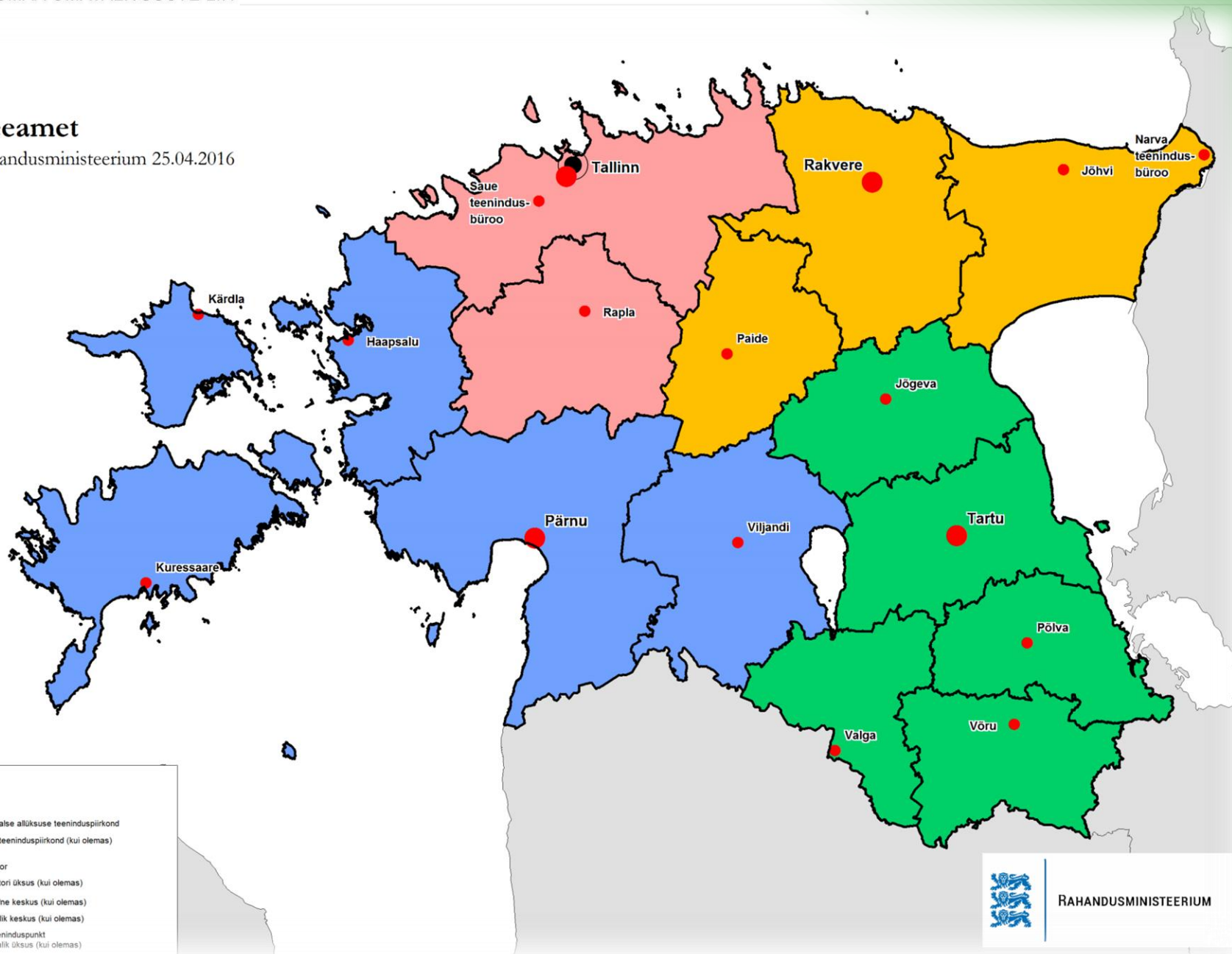
Muinsuskaitseamet

Allikas: Rahandusministeerium 25.04.2016

Maanteeamet

Allikas: Rahandusministeerium 25.04.2016

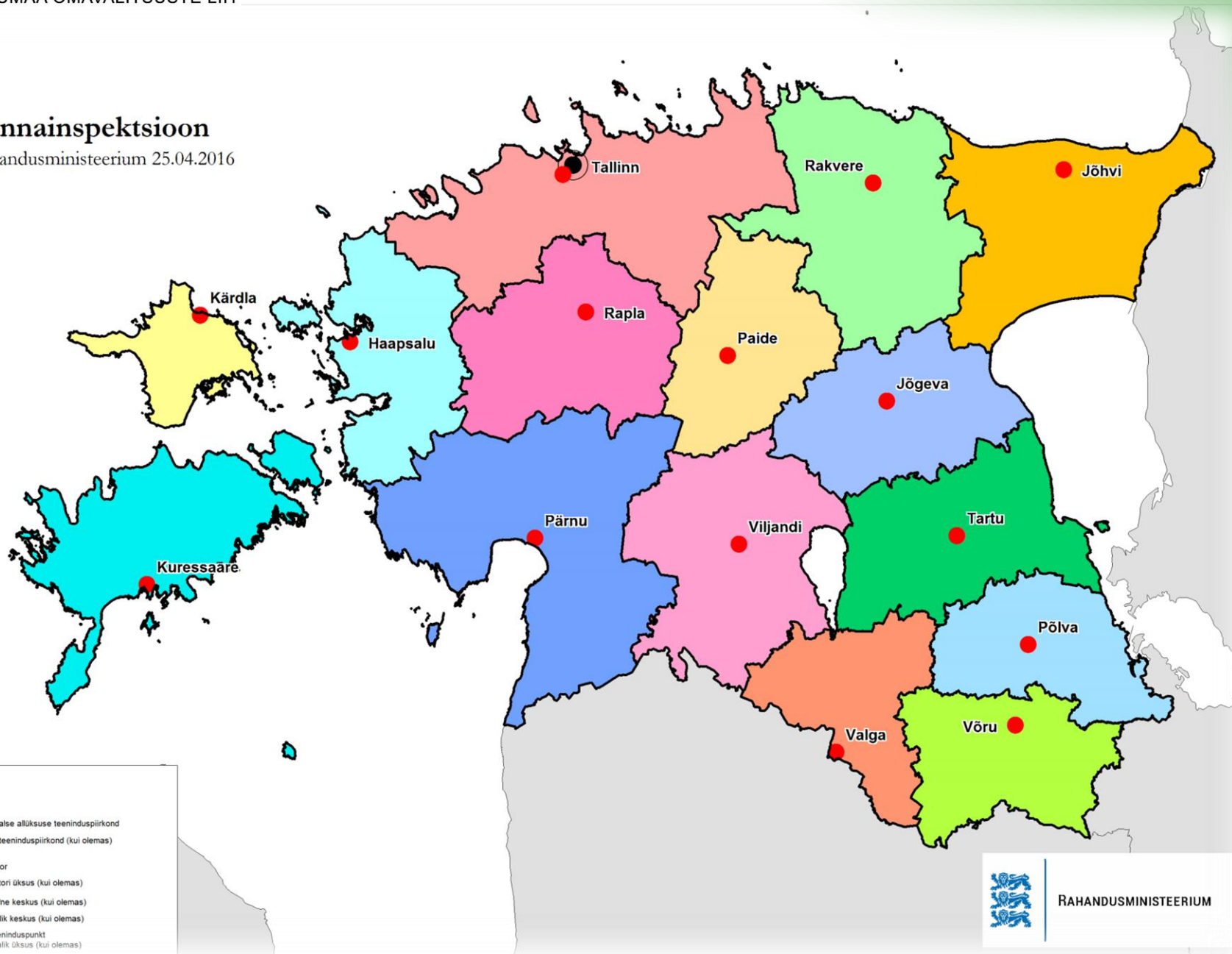

HOL

HARJUMAA OMAVALITSUSTE LIIT

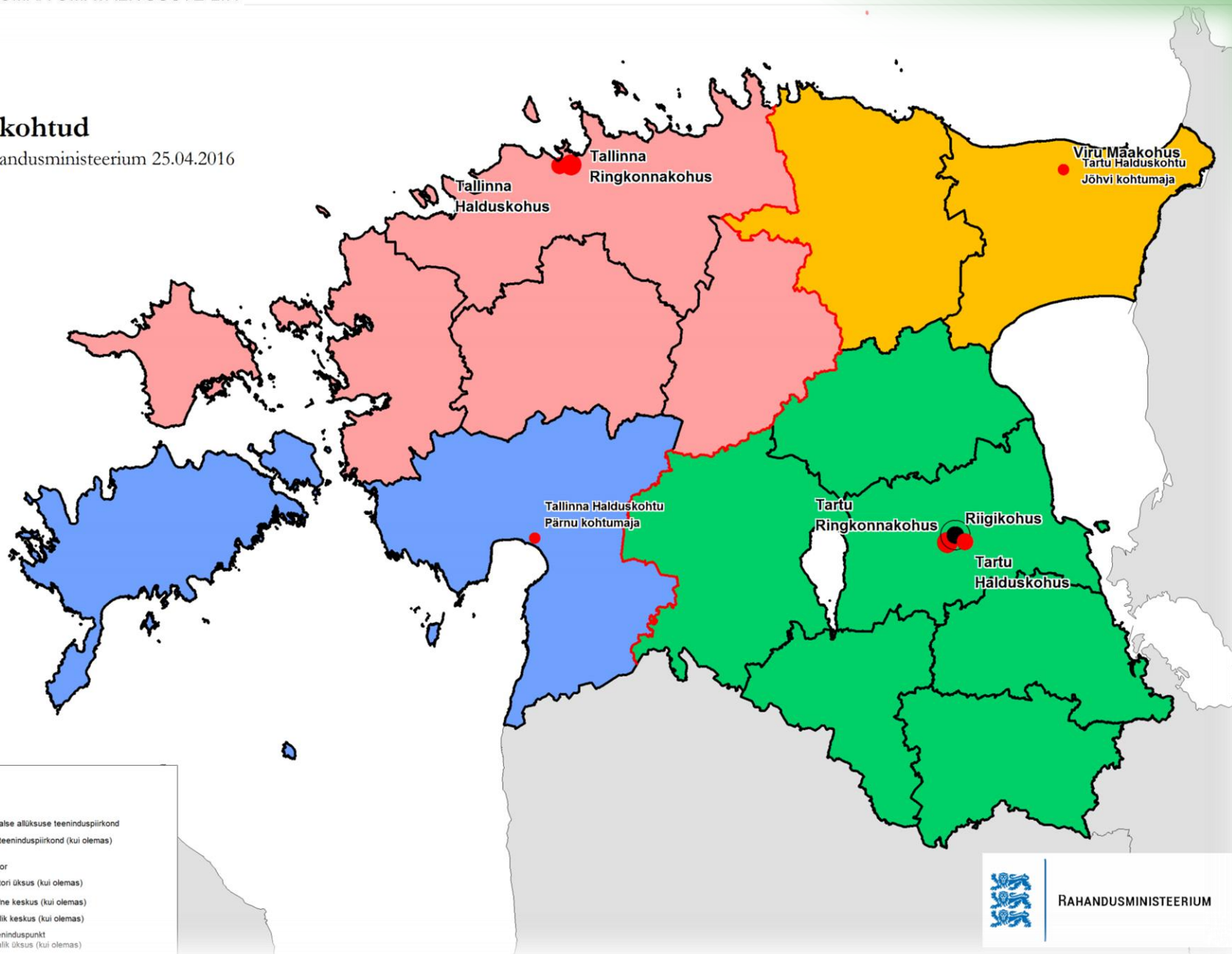
Keskkonnainspeksioon

Allikas: Rahandusministeerium 25.04.2016

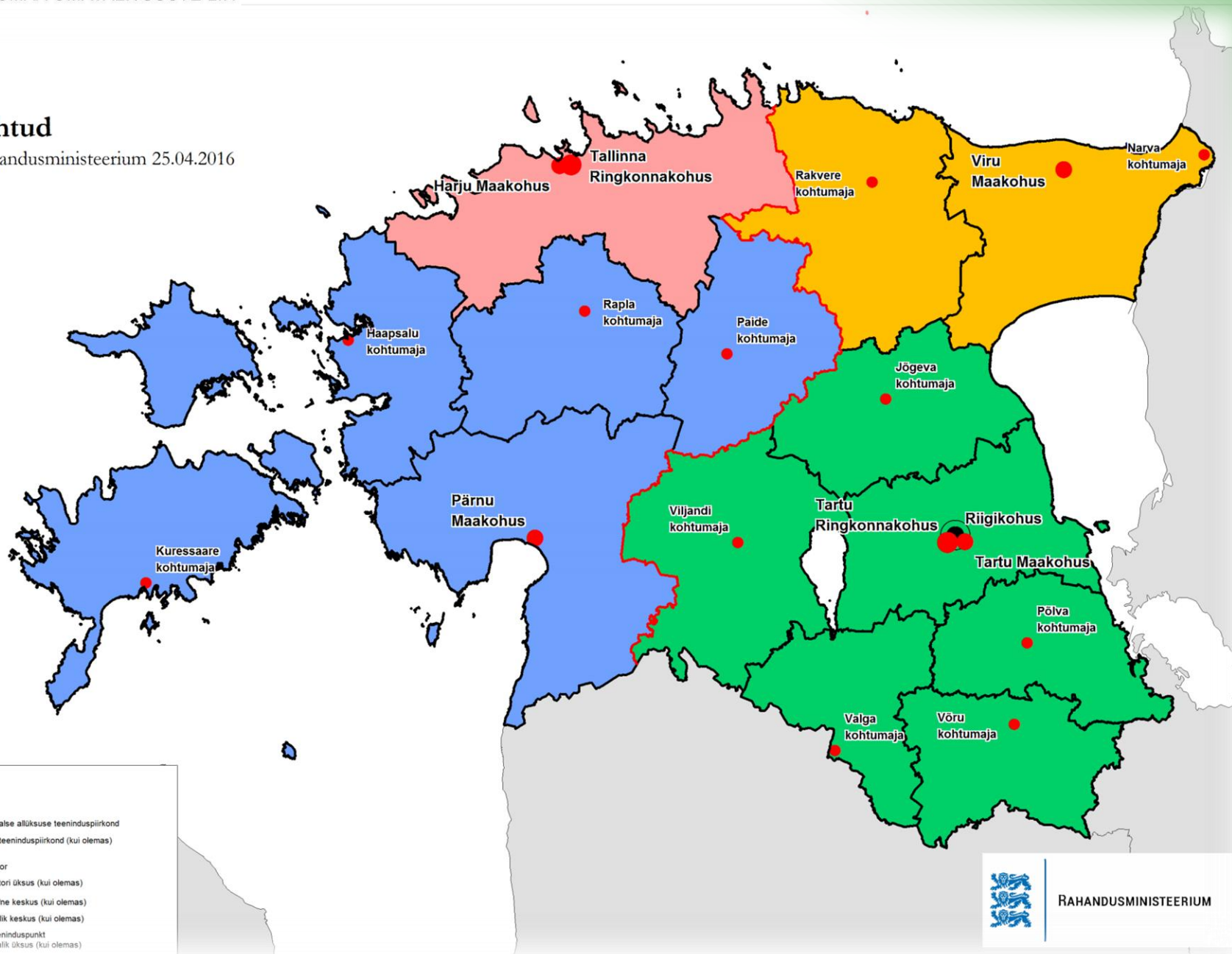
Halduskohtud

Allikas: Rahandusministeerium 25.04.2016

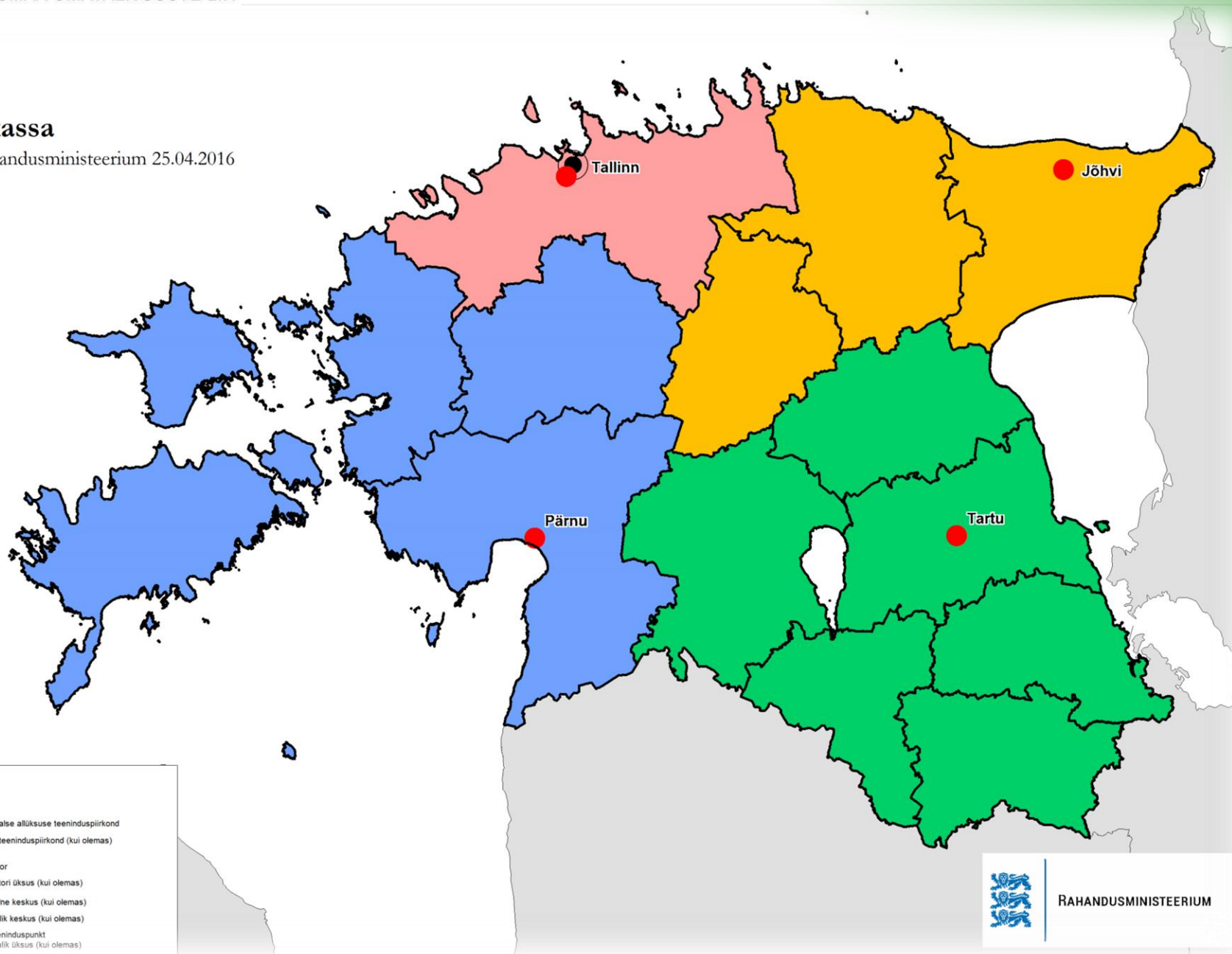
Maakohtud

Allikas: Rahandusministeerium 25.04.2016

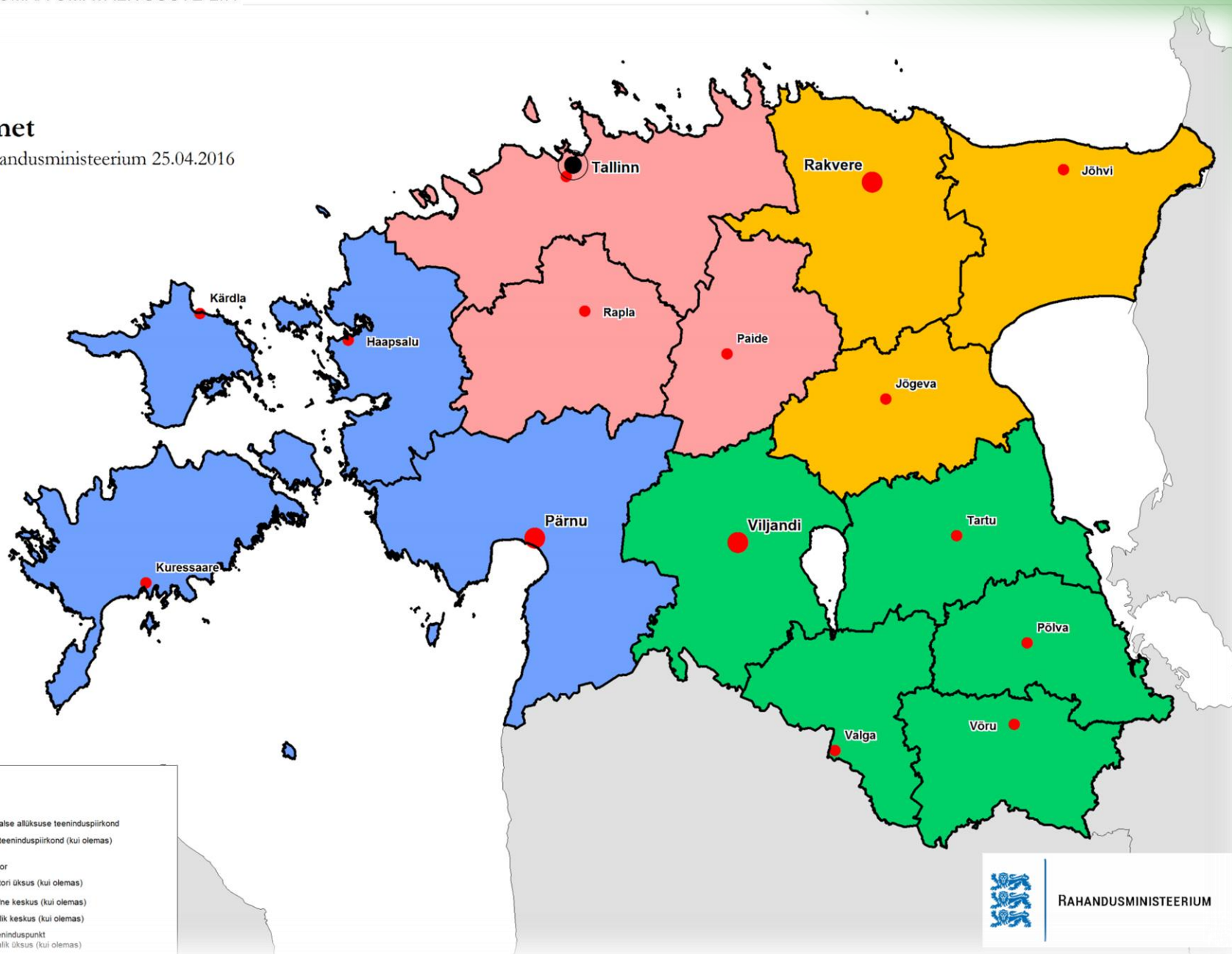
Haigekassa

Allikas: Rahandusministeerium 25.04.2016

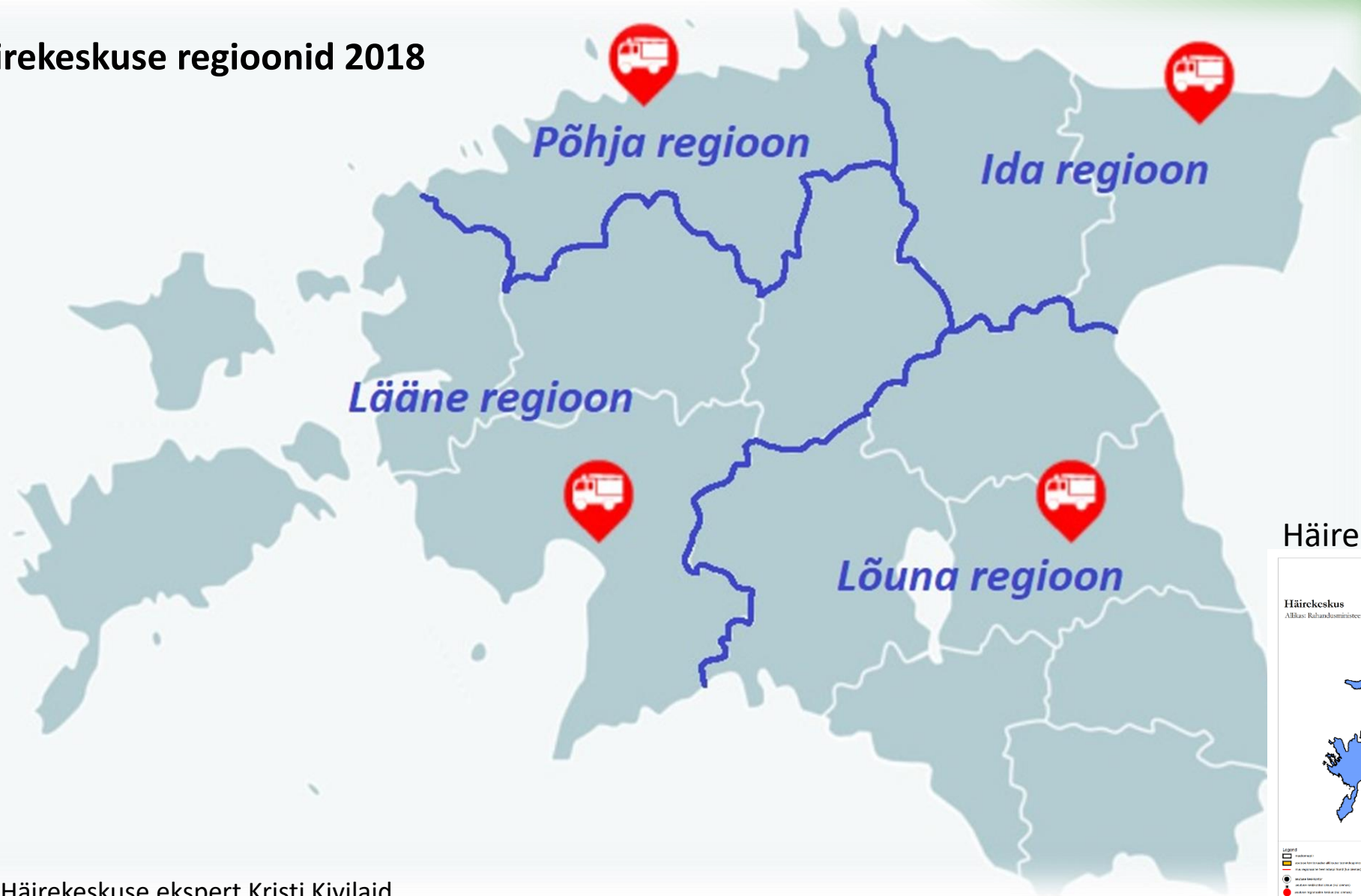
Maa-amet

Allikas: Rahandusministeerium 25.04.2016

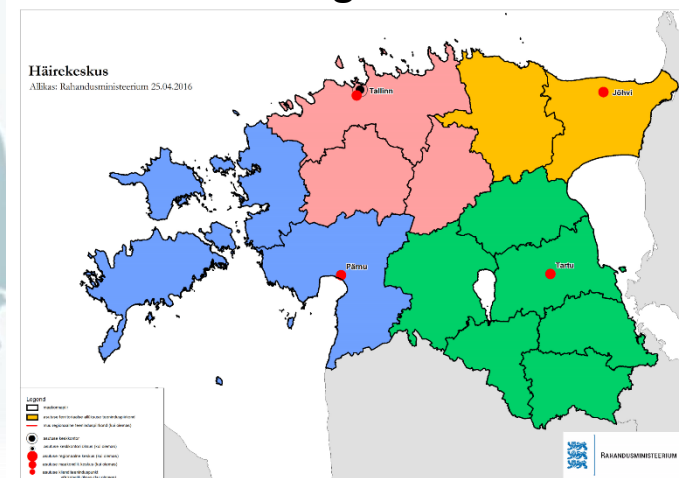
[illegible]

Häirekeskuse regioonid 2018

Allikas: Häirekeskuse ekspert Kristi Kivilaid

Häirekeskuse regioonid kuni 2014

Kuidas edasi?

Regionaalne tasand ehk horisontaalne tasand on vajalik, kuna seob ja tasakaalustab omavalitsuste ja riigi huve piirkonnas.

Ilma regionaalse tasandita näeksid omavalitused kitsalt oma piirkonda ja riigi valitsemine koonduks nõ „silotornidesse“, kus omavaheline koostöö ja ühiste eesmärkide realiseerimine oleks väga keeruline, kui mitte võimatu, sest iga omavalitsus ja/või valdkond peaks ainult oma teemasid ja muresid olulisteks.

Suur pilt puuduks!

Lähitulevikus tuleks ühendada maakondlikud omavalituste liidud ja moodustada **mitut maakonda haldavad regionaalsed omavalituste liidud**. Ühtlasi tuleks kaaluda teiste maakondlike organisatsioonide (nt ühistranspordikeskuste, maakondlik arenduskeskuste, ühisteenuste keskus jne) ühendamist regionaalsete liitudega üheks organisatsiooniks.

Eestis oleks mõistlik moodustada kuni 6 (kuus) regionaalset omavalituste liitu, mis võiksid saada edaspidi võrreldes tänaste liitudega ülesandeid veelgi juurde, sh omandaksid investeerimisvõimekuse regiooni arengu kavandamiseks ja elluviimiseks.

Ühtlasi peaksime arutama avalik õigusliku juriidilise staatuse andmise küsimust, kuna liidud täidavad avalikke ülesandeid ja ühtlasi võimaldaks tuua ruumilise planeerimise tagasi regionaalsele tasandile.

Regionaalsed omavalitsuste liidud oleksid tegevuste ja poliitika ellurakendajad ning üleriigiline liit poliitika kujundaja.

Regionaalset jaotust ei saa teha üksnes matemaatiliselt kajastavaid andmeid silmas pidades. Regionaalse jaotuse kavandamisel, mis töötaks edukalt ja pikaajaliselt, peab arvestama paljusid muid aspekte – geograafilise asendi ühtsus (loogiline paiknemine ja sidusus – inimeste liikumine, keskused jne), ajaloolised piirid, piirkondade ühishuvid, kultuuriline sidusus ja identiteet, sotsiaal-majanduslikud tingimused jne.

Sama regionaalset jaotus oleks mõistlik rakendada üleriigiliselt kõigile riigiasutustele (nt PPA, Päästeamet, Maanteeamet, Keskkonnaamet jne).

Selline lähenemine muudaks nii kohaliku- kui ka riigivalitsemise selgemaks, loogilisemaks ja arusaadavamaks, nii riigile, omavalitustele kui ka kodanikele.

Tallinna ja Harjumaa kergrööbastranspordi teostatavus- ja tasuvusanalüüsi koostamine

Tellijad:

Harjumaa Omavalitsuste Liit,
Tallinna Transpordiamet.

Kaasatud partnerid:

Majandus- ja Kommunikatsiooni-
ministeerium,
Balti Keskkonnafoorum,
Tallinn LV, Rae VV, Maardu LV,
Viimsi VV ja Harku VV.

Maksumus: 119 400 € (EU toetus
85%), millest 50% liit ja 50% Tallinn.

Ajaraam: märts 2019 – dets. 2019

Töövõtjad:

Civita Eesti,
Hendrikson & Ko ja
Stratum.

TÄNAN KUULAMAST!
Joel Jesse
Harjumaa Omavalitsuste Liit

www.hol.ee